

Sosiaali- ja terveysministeriön kuulemistilaisuus 28.11.2019 HUSin asemasta Uudenmaan erillisratkaisussa Uudenmaan sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluille ja yliopistoille.

Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus nostaa esiin seuraavia näkökohtia Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) asemasta Uudenmaan valmisteilla olevassa erillisratkaisussa.

Uudellamaalla toimivat sosiaalialan osaamiskeskukset ovat Socca (pääkaupunkiseudun kunnat / 4 kuntaa), Sosiaalitaito (Länsi- ja Keski-Uusimaa / 15 kuntaa ja Verso (Itä-Uusimaa 5 kuntaa). Nämä yhdessä muodostavat Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ESO:n, joka toimii yhteistyösopimuksella verkostona. ESO:n alueellisten sosiaalialan osaamiskeskusten hallinnollis-juridinen asema on kussakin eri: Socca on osa HUS Helsingin yliopistollista sairaalaa (siirto vuonna 2014), Verso on liikelaitos Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä (siirto vuonna 2011) ja Sosiaalitaito on toiminta-alueensa kuntien (14/15) omistama osakeyhtiö (2001). Kuhunkin hallinnolliseen ratkaisuun on ollut perusteensa toiminta-alueen kuntien päätöksentekijöiden / hallinto-organisaatioiden kontekstien pohjalta.

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta ja HUSin kanssa tehty yhteistyö on jo nykyisellään rakentunut erilaisten organisatoristen ratkaisujen sijaan sisällöllisten yhteistyötarpeiden pohjalta (mm. tutkimus, tiedontuotanto).

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin / HUSin osalta tehtävät asemaan ja aluejakoon liittyvät hallinnollis-juridiset ratkaisut eivät siten ole keskeinen määrittävä tekijä sosiaalialan osaamiskeskustoimintaa säätelevän lain (L1230/2001) ja asetuksen (A1411/2001) mukaisten perustehtävien toimeenpanoon ja toteutukseen alueen sosiaalialan osaamiskeskuksissa.

Valmistelussa olevassa nk. sote-uudistuksessa palveluja kehitetään niin, että ne voidaan ottaa käyttöön hallitusohjelman mukaisessa sote-rakenteessa eli tulevissa maakunnissa. Sote-uudistuksessa panostetaan peruspalveluihin ja painotusta siirretään ennaltaehkäisevään työhön. Keskeiset tulevaisuuden kysymykset liittyvät HUSin kanssa tehtävään yhteistyöhön sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen toimintatapojen uudistamiseen ja asiakaslähtöisten palvelukokonaisuuksien kehittämiseen liittyvässä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyössä. HUS on tärkeä kumppani ja voimavara osana muodostuvien alueiden TKI-strategiaohjelmaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen kehittäminen edellyttää vahvaa maakunta-/itsehallintoaluetasosta TKI-ohjelmaa. HUSin asema ja merkitys korostuu uudistettaessa esim. sosiaali- ja terveydenhuollon erityispalveluja, niihin liittyvää tiedontuotantoa ja vaikuttavuuden arviointia, eheitä palveluprosesseja erityis- ja perustason kokonaisuudessa sekä erityistason konsultaatio- ja tukirakenteita (mm. hoito- ja palveluprosessien nivelvaiheet, lasten ja nuorten psykiatria, erityisen haavoittuvassa asemassa olevien erityiskysymykset jne.) peruspalvelujen tueksi. Näihin liittyvä toiminta on HUSin asemasta ja ”alueellisesta” organisoinnista riippumatonta ja haasteet ovat ratkaistavissa yhteistyösopimuksilla ja tutkimus- ja kehittämistoimintaa ohjaavien (TKI) ohjelmien linjauksilla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistustyössä sosiaalialan osaamiskeskusten perustehtävien näkökulmasta tärkeimpiä kysymyksiä ovat vahva ja laadukas TKI-toiminnan panostus paljon palveluja tarvitsevien ihmisten elämään liittyvien ilmiöiden ennakkoinnissa, palvelutarpeiden tunnistamisessa ja palvelukokonaisuuksien kehittämisessä sekä tähän liittyvä palvelurakenteen integraation (horisontaalinen ja vertikaalinen) eri ulottuvuudet.

TKI-toiminnan laadun varmistamiseksi ja kansainvälisen kilpailukyvyn säilyttämiseksi on asiantuntijuuden kokoaminen laajemmaksi ja yhtenäinen yksikkö, etenkin korkean tason lääketieteen tutkimuksen näkökulmasta, parempi ratkaisu. Hajautettu ratkaisu voi tuoda erityistason TKI -toiminnan lähemmäksi perustasoa ja sosiaalihuollonkin TKI-toimintaa. Nyt suunnitteilla olevissa alueratkaisuissa HUSin rajat eivät kuitenkaan olisi yhdenmukaiset sosiaalialan osaamiskeskusten toiminta-alueiden kanssa.

Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus toivoo ratkaisua, joka edistää sosiaali- ja terveydenhuollon perus- ja erityistason TKI-toiminnan yhteistyötä ja joka osaltaan vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa Uudellamaalla.

TKI-politiikan linjaukset eivät ole riippuvaisia sosiaali- ja terveydenhuollon tai muodostuvien maakuntien / itsehallintoalueiden hallinnollisista rakenteista. Merkittävintä on se millaisin TKI-politiikan visioin, päämäärin ja strategislinjauksin tulevaisuutta luodaan. Tähän työhön myös ESO Uudenmaan TKI-toimijana ja yhteistyökumppanina on sitoutunut.

Helsingissä 28.11.2019

Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Merja Salmi

toimitusjohtaja

Sosiaalitalo -Länsi- ja Keski-Uusimaa

Kirsi Kuusinen-James

johtaja

Verso – Itä-Uusimaa

Arto Rautajoki

johtaja

Socca -pääkaupunkiseutu